

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ

УДК 656.071

Горошко К.О., к.е.н., старший викладач
кафедри транспортних технологій і логістики
*Київська державна академія водного транспорту
імені гетьмана П.К. Сагайдачного*

Аляб'єва О.М., завідувач аспірантурою
*Київська державна академія водного транспорту
імені гетьмана П.К. Сагайдачного*

СВІТОВИЙ ДОСВІД РОЗВИТКУ ЛОГІСТИЧНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Горошко К.О., Аляб'єва О.М. Світовий досвід розвитку логістичних підприємств. У статті проаналізовано особливості розвитку світових логістичних процесів, розглянуто найбільші логістичні компанії, визначено основні проблеми в даній галузі та перспективи розвитку. Проведено аналіз динаміки розвитку логістичних послуг, надано детальний розподіл показників світового транспортно-логістичного ринку за основними країнами та макрорегіонами. Зроблено висновки щодо необхідності більш інтенсивної інтеграції українського логістичного ринку у світову систему.

Ключові слова: транспортна система, логістичні процеси, глобалізація, логістичні компанії, світовий досвід.

Горошко Е.А., Алябьева О.Н. Мировой опыт развития логистических предприятий. В статье проанализированы особенности развития мировых логистических процессов, рассмотрены крупнейшие логистические компании, определены основные проблемы в данной области и перспективы развития. Проведен анализ динамики развития логистических услуг, представлено детальное распределение показателей мирового транспортно-логистического рынка по основным странам и макрорегионам. Сделаны выводы о необходимости более интенсивной интеграции украинского логистического рынка в мировую систему.

Ключевые слова: транспортная система, логистические процессы, глобализация, логистические компании, мировой опыт.

Horoshko K.O., Alyabeva O.M. World experience of development of logistics enterprises. The article analyzes development of world logistics processes, describes the biggest logistics company's, identifies the main problems and prospects of the development. We analysed the dynamics of the development of logistics services, the provision of detailed indicators of the global distribution of the transport and logistics market in the major countries and macro-regions. The article made the conclusions about the need of more intensive integration of the Ukrainian logistics market in the world system.

Keywords: transport system, logistics processes, globalization, logistics company, world experience.

Постановка проблеми. Сучасні світові тенденції в галузі транспорту свідчать про необхідність розвитку конкурентоздатної транспортної системи, яка могла б стати гідним партнером у світових логістичних процесах. На нашу думку, доцільно проаналізувати світовий досвід розвитку логістики та логістичних послуг для можливого застосування вітчизняними логістичними компаніями.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання розвитку сучасної концепції логістики та розгляд різних аспектів її реалізації на практиці достатньо широко розглянуті в зарубіжній та вітчизняній літературі. Серед основних вітчизняних науковців слід відзначити таких, як С.М. Боняр, Я.Р. Корнійко, Н.М. Тюрій, І.В. Гой, І.В. Бабій. Зарубіжних дослід-

ників у даній сфері представляють: Д.Дж. Бауерсокс, М. Крістофер, Д.М. Ламберт, Р. Ван Хоук.

Виклад основного матеріалу дослідження. Глобалізаційні процеси приводять до міжнародного поділу праці міграції капіталу, людських ресурсів, технологічних процесів. Такі процеси ведуть до перетворення світу в єдину глобалізаційну систему, де міжнародні компанії розташовують свої потужності для забезпечення найбільшої ефективності та продуктивності виробництва. Логістика стала рушійною силою у зазначеній нами економічній інтеграції. Пропонуємо розглянути основні тенденції розвитку світової логістики.

Динаміка світового ринку логістичних послуг на початку XXI ст. визначається постійними коли-

ваннями, оскільки за своєю природою вони дуже залежать від розвитку всіх галузей виробництва. Це пояснюється передусім тим, що сектор виробництва та сектор транспортно-логістичних послуг достатньо активно почав розвиватися.

Аналіз зарубіжних праць показав, що основними тенденціями розвитку світової логістики є [1]:

- посилення позицій міжнародних логістичних компаній на ринку транспортних послуг;
- скорочення логістичного ланцюгу, оптимізація часу доставки вантажу та мінімізація витрат;
- зростання ролі інновацій у технологічному процесі перевезень вантажів;
- зростання цін на паливо-мастильні матеріали.

Згідно з представленими даними світових транспортних організацій, початок третього тисячоліття для світового логістичного сектору оцінюється більше ніж в 1 трлн. доларів, або 4% від глобального ВВП.

Для більшої деталізації показників розвитку світової логістики пропонуємо розглянути діаграму (рис. 1).

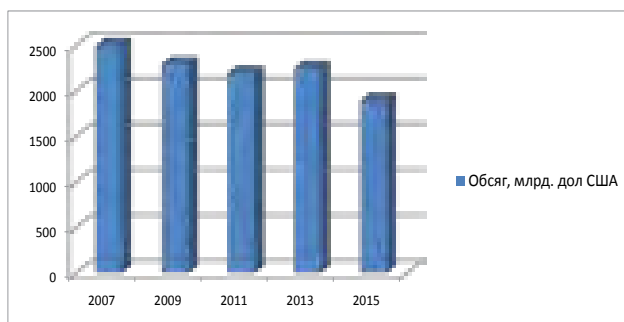

Рис. 1. Динаміка світового ринку логістичних послуг

Як свідчать дані рис. 1, 2007 р. характеризується достатньо високими показниками, коли обсяг перевезень вантажу становив 2550 млрд. доларів США. У подальші роки динаміка ринку світових послуг має негативну тенденцію. З 2008 по 2009 р. спостерігається падіння загальних показників, що пояснюється впливом світової фінансової кризи [3], насамперед – кризовими явищами в економіці Сполучених Штатів Америки та країн Західної Європи, оскільки зазначені макрорегіони є найбільшими транспортно-логістичними центрами в глобальному сенсі. З 2010 р. ми можемо спостерігати деяке поживлення міжнародного ринку логістичних послуг.

Така позитивна тенденція пояснюється передусім відновленням вантажопотоків Америки, європейських країн, а також країн Азії та Латинської Америки. Такий активний розвиток логістики призвів до утворення трьох найбільших торговельних регіонів, а саме Європи, Північної Америки та Азійсько-Тихоокеанського регіону (рис. 2).

Згідно з рис. 2, світовий транспортно-логістичний комплекс розподілений майже однаково між

найбільшими торговельними регіонами. Проте варто зазначити, що в останні роки азійські ринки демонструють достатньо високі темпи обсягу транспортно-логістичних операцій.

Рис. 2. Розподіл показників світового транспортно-логістичного ринку, 2015 р.

Міжнародні експерти пояснюють це розвитком найбільш перспективних маршрутів:

- Південно-Східна Азія – Північна Америка;
- Південно-Східна Азія – Європа.

У загальносвітовому експорті та імпорті всіх видів послуг частка транспортних послуг становить приблизно 24% (5,5 трлн. доларів США). Постачальники транспортно-експедиційних послуг на світовий ринок програють за вартісними показниками експортерам товарів, але тільки найбільшим [4]. Найбільшим постачальником логістичних послуг є США. Їх експорт становить близько 80–90 млрд. доларів США. Але вони й імпортують транспортно-експедиційні послуги на суму 90–100 млрд. доларів США на рік. Проте поступово США втрачають лідируючі позиції в даному сегменті ринку. Це пояснюється низкою економічних факторів та активним розвитком логістики в провідних європейських країнах [4].

Основні країни – експортери та імпортери транспортно-логістичних послуг представлені на рис. 3, 4.

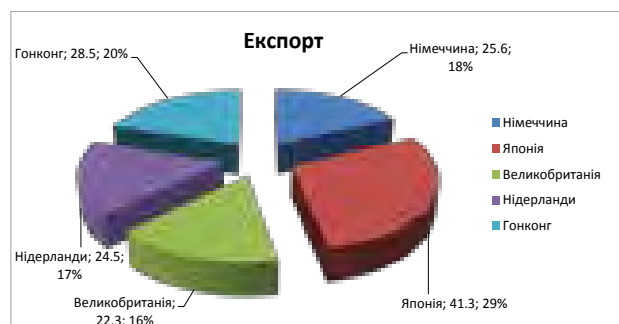

Рис. 3. Експорт транспортно-логістичних послуг у світі, млрд. дол. США, 2015 р.

Як видно з рис. 3, найбільшу частку в експорті транспортно-логістичних послуг займає Японія (29%) та Гонконг (20%). Провідні європейські країни також мають достатньо високі показники.

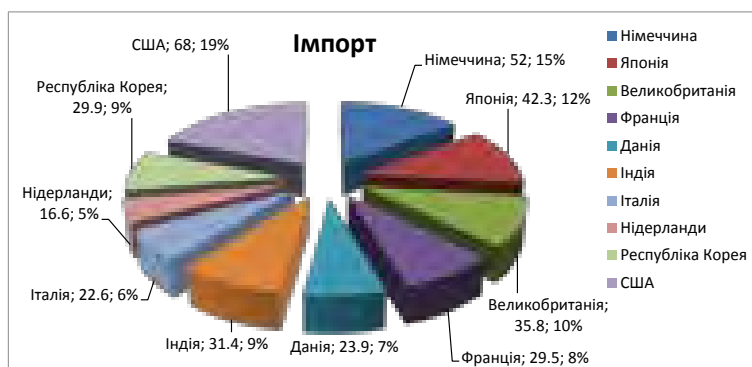

Рис. 4. Імпорт транспортно-логістичних послуг у світі, млрд. дол. США, 2015 р.

Одноосібним лідером в імпорті логістичних послуг також є США. Слідом за обсягами імпорту транспортних послуг йдуть Німеччина (7,56% ринку), Японія (6,24%), Великобританія (10%).

Світовий ринок логістичних послуг є дуже фрагментованим, на ньому представлені десятки тисяч компаній. До найбільших міжнародних логістичних компаній належать: DHL (Німеччина), UPS (USA), FedEx TNT (Нідерланди), Kuehne & Nagel (Швейцарія), FM-Logistics (Франція), Schenker (Німеччина), A.P. Moller-Maersk (Данія), Nippon Express (Японія), Panalpina (Швейцарія) [1].

Згідно з представленим щорічним рейтингом The Journal of, куда входять 50 найбільших транспортно-логістичних компаній світу 2015 р., перша п'ятірка рейтингу не змінилася. Як і раніше, його очолює німецька DHL з 54 985 000 000 доларів доходу (-1,3% до попереднього періоду). Друга – американська UPS з 54 127 000 000 доларів

доходу і зростанням 1,9%. Першу трійку замикає ще одна компанія із США – FedEx (43 471 000 000 доларів, +5,2% зростання). На четвертому місці серед усіх компаній і на першому серед судноплавних – данська AP Moller-Maersk із 40 529 000 000 доларів доходу [4].

Незважаючи на досить стрімкий розвиток міжнародних логістичних компаній, у процесі роботи вони стикаються з різними логістичними проблемами та обмеженнями в можливостях транспортування. Зазначені нами обмеження виражаються для кожного регіону по-різному. Наприклад, Сполучені Штати Америки

мають надзвичайно широку географію, тому тут переважають потреби в наземному транспорті; країни Західної Європи характеризуються меншими географічними просторами, але мають численні економічні, митні, політичні перепони, тому ринок є складним для входження. Азійський ринок передбачає здійснення вантажних операцій повітряним та морським транспортом [5].

Висновки. Проведений аналіз основних тенденцій розвитку логістики у світі показав, що для даного сегменту світового господарства характерні зростання обсягу транспортно-логістичного ринку; процеси поглинання-злиття та реструктуризації компаній на ринку логістики; глобалізація логістики. Такі швидкі темпи розвитку логістики спонукають українські логістичні компанії до активного розвитку та інтеграції у світові логістичні процеси. Географічне положення України, транзитний потенціал та значні ресурси надають усі можливості Україні для повноцінного розвитку країни як логістичного вузла в центрі Європи.

Список літератури:

1. Тюріна Н.М. Логістика : [навч. посіб.] / Н.М.Тюріна, І.В. Гой, І.В. Бабій. – К. : Центр учбової літератури, 2015. – 392 с.
2. Левіков Г.А. Глобалізація світової економіки та логістика / Г.А. Левіков // Бюлетень транспортної інформації (БТІ). – 2002. – № 8.
3. Транспортний ринок мира и России //National Business. – 2006. – № 4. – С. 68–71.
4. Dietz W., Sasch B. Grunlage der Logistik. – Wien, 1971.
5. Bowersox D.J., Closs D.J., Logistical Management. – Mc 5. Pudlishing, 3rd ed. 1991.
6. Логістична стратегія розвитку річкових портів України : [монографія] / О.М. Тимошук, Г.Ю. Кучерук, О.В. Мельник. – Київ : ІПРЕД НАН України, 2015. – 208 с.